Sprawdzian ze słowotwórstwa (niemiecki)

Grupa A

Język niemiecki: tworzenie rzeczowników, przymiotników i czasowników

Imię i nazwisko: _____

Klasa: _____

Data: _____

Punkty: _____ / 28

10 zadań, 28 pkt. Czytaj uważnie polecenia. W zadaniach otwartych pisz pełnymi zdaniami.

Zadanie 1. (0–1 pkt)

Wskaż antonim przymiotnika „glücklich".

Ⓐ unglücklich
Ⓑ überglücklich
Ⓒ glücklicher
Ⓓ glücklichst

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 2. (0–1 pkt)

Które rzeczowniki są poprawnie utworzonymi Komposita (wyrazami złożonymi)? (Zaznacz wszystkie poprawne.)

[A] das Schlafzimmer
[B] der Zimmerschlaf
[C] die Schuhhande
[D] das Tassekaffee
[E] die Kaffeetasse

Zaznacz wszystkie poprawne odpowiedzi.

Zadanie 3. (0–4 pkt)

Beurteilen Sie die Aussagen zu Fremd- und Lehnwörtern:

1. 'Telefon' stammt aus dem Griechischen (tele = fern, phon = Klang).	**P**	**F**
2. Griechische und lateinische Fachwörter sind im Deutschen selten.	**P**	**F**
3. 'Kindergarten' und 'Rucksack' sind deutsche Wörter, die in viele Sprachen übernommen wurden.	**P**	**F**
4. Lehnwörter werden an die deutsche Grammatik angepasst (z.B. Deklinationsendungen).	**P**	**F**

Przy każdym zdaniu zakreśl P (prawda) albo F (fałsz).

Zadanie 4. (0–4 pkt)

Ordnen Sie den Wortbildungstypen das passende Beispielwort zu.

1. Derivation mit Suffix -heit/-keit	...	A. der Schulbus
2. Konversion (Verb → Nomen)	...	B. das Lesen
3. Komposition	...	C. die Schönheit
4. Präfigierung mit 'un-'	...	D. die Unordnung

Przy każdym numerze wpisz literę pasującego elementu.

Zadanie 5. (0–4 pkt)

Ordnen Sie die Suffixe der Wortart zu, die sie bilden.

1. -weise, -lings	…	A. Adjektive
2. -er, -ler, -ist	…	B. Nomen (feminin)
3. -ung, -heit, -keit	…	C. Adverbien
4. -lich, -bar, -ig	…	D. Nomen (maskulin — Personen)

Przy każdym numerze wpisz literę pasującego elementu.

Zadanie 6. (0–2 pkt)

Uzupełnij luki.

Jeden Morgen (1) _____ mein Bruder um sechs Uhr auf. Im Unterricht (2) _____ er fast alles sofort.

Zadanie 7. (0–3 pkt)

Utwórz od podanego przymiotnika rzeczownik abstrakcyjny za pomocą sufiksu «-heit» lub «-keit» i użyj go w zdaniu: «freundlich».

Zadanie 8. (0–3 pkt)

Wyjaśnij po polsku, czym jest w języku niemieckim przedrostek oddzielny (np. w «aufstehen») w odróżnieniu od przedrostka nieoddzielnego (np. w «verstehen»), i podaj po jednym przykładowym zdaniu w Präsens dla każdego z czasowników.

Zadanie 9. (0–3 pkt)

Diskutieren Sie in 5-6 Sätzen: Sind Anglizismen im Deutschen positiv oder negativ? Geben Sie Beispiele für sinnvolle und überflüssige Anglizismen.

Zadanie 10. (0–3 pkt)

Erklären Sie das Prinzip der Komposition im Deutschen und bilden Sie drei eigene Komposita aus verschiedenen Bereichen (z. B. Natur, Alltag, Schule). Verwenden Sie jedes in einem vollständigen Satz.

Rozwiąż ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: matury-online.pl/sprawdzian/niemiecki/slowotworstwo

Sprawdzian ze słowotwórstwa (niemiecki)

Grupa B

Język niemiecki: tworzenie rzeczowników, przymiotników i czasowników

Imię i nazwisko: _____

Klasa: _____

Data: _____

Punkty: _____ / 28

10 zadań, 28 pkt. Czytaj uważnie polecenia. W zadaniach otwartych pisz pełnymi zdaniami.

Zadanie 1. (0–1 pkt)

Które słowo jest poprawnie utworzonym rzeczownikiem odczasownikowym za pomocą sufiksu „-ung" od czasownika „entwickeln"?

(A) die Entwicklerung
(B) die Entwicklen
(C) der Entwickel
(D) die Entwicklung

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 2. (0–1 pkt)

Welche Wörter sind korrekt gebildete Nomen-Verb-Komposita bzw. Ableitungen? (Zaznacz wszystkie poprawne.)

[A] die Waschmaschine (aus 'waschen' + 'Maschine')
[B] die Bedienfern
[C] der Kühlschrank (aus 'kühlen' + 'Schrank')
[D] die Fernbedienung (aus 'fern' + 'bedienen')
[E] der Schrankkühl

Zaznacz wszystkie poprawne odpowiedzi.

Zadanie 3. (0–4 pkt)

Beurteilen Sie die Aussagen zu deutschen Kurzwörtern und Abkürzungen:

1. 'd.h.' bedeutet 'dann helfen'.	**P**	**F**
2. 'Kita' steht für 'Kindertagesstätte'.	**P**	**F**
3. 'Uni' ist die Kurzform von 'Universität'.	**P**	**F**
4. 'Azubi' ist die Kurzform von 'Auszubildender/Auszubildende'.	**P**	**F**

Przy każdym zdaniu zakreśl P (prawda) albo F (fałsz).

Zadanie 4. (0–4 pkt)

Dopasuj przymiotnik z sufiksem „-voll" do rzeczownika, od którego powstał.

1. Hoffnung	...	A. sinnvoll
2. Sinn	...	B. liebevoll
3. Geschmack	...	C. hoffnungsvoll
4. Liebe	...	D. geschmackvoll

Przy każdym numerze wpisz literę pasującego elementu.

Zadanie 5. (0–4 pkt)

Ordnen Sie die Verben/Adjektive der passenden Substantivform zu.

1. abfahren	...	A. Entwicklung
2. entwickeln	...	B. Schrift
3. tätig sein	...	C. Tätigkeit
4. schreiben	...	D. Abfahrt

Przy każdym numerze wpisz literę pasującego elementu.

Zadanie 6. (0–2 pkt)

Uzupełnij luki.

Mein Onkel arbeitet als (1) _____ an einer Grundschule. Der (2) _____ hat uns sicher ans Ziel gebracht.

Zadanie 7. (0–3 pkt)

Erklären Sie die Bedeutung der folgenden zusammengesetzten Wörter und zerlegen Sie sie in ihre Bestandteile: (a) Geschwindigkeitsbegrenzung (b) Umweltverschmutzung (c) Sehenswürdigkeit

Zadanie 8. (0–3 pkt)

Erklären Sie den Bedeutungsunterschied durch Vorsilben: (a) kommen — bekommen — ankommen — mitkommen (b) stehen — verstehen — bestehen — entstehen

Zadanie 9. (0–3 pkt)

Erklären Sie die drei Hauptarten der Wortbildung im Deutschen (Komposition, Derivation, Konversion) und geben Sie für jede Art zwei Beispiele.

Zadanie 10. (0–3 pkt)

Utwórz od podanego rzeczownika przymiotnik oznaczający brak danej cechy (sufiks '-los') i użyj go w zdaniu: 'die Arbeit' → ?

Rozwiąż ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: matury-online.pl/sprawdzian/niemiecki/slowotworstwo

Sprawdzian ze słowotwórstwa (niemiecki)

Grupa A

1. (1 pkt) **A**

2. (1 pkt) **A, E**

3. (4 pkt) **1. P; 2. F; 3. P; 4. P** — po 1 pkt za zdanie

4. (4 pkt) **1–C, 2–B, 3–A, 4–D** — po 1 pkt za parę

5. (4 pkt) **1–C, 2–D, 3–B, 4–A** — po 1 pkt za parę

6. (2 pkt) **(1) steht; (2) versteht** — po 1 pkt za lukę

7. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Die Freundlichkeit der Verkäuferin hat mich sehr positiv überrascht.
Punktacja: 1 pkt za poprawną formę rzeczownika («die Freundlichkeit») + 1 pkt za poprawne gramatycznie zdanie + 1 pkt za naturalny kontekst użycia. 3 pkt.

8. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Przedrostek oddzielny (np. „auf-" w „aufstehen") odrywa się od czasownika i w zdaniu głównym trafia na koniec: „Ich stehe um sieben Uhr auf." Przedrostek nieoddzielny (np. „ver-" w „verstehen") zawsze zostaje połączony z czasownikiem: „Ich verstehe die Aufgabe."
Punktacja: 1 pkt za poprawne wyjaśnienie różnicy (rozdzielność w zdaniu głównym vs brak rozdzielności) + 1 pkt za poprawne zdanie z «aufstehen» + 1 pkt za poprawne zdanie z «verstehen». 3 pkt.

9. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Anglizismen sind im Deutschen ein kontroverses Thema. Manche sind sinnvoll, weil es kein gutes deutsches Wort gibt, zum Beispiel 'Computer', 'Internet' oder 'Smartphone'. Andere sind überflüssig: 'Sale' statt 'Ausverkauf' oder 'Meeting' statt 'Besprechung'. Ich finde, man sollte Anglizismen akzeptieren, wenn sie eine Lücke füllen, aber nicht, wenn sie nur modisch klingen sollen. Die deutsche Sprache ist reich genug, um die meisten Konzepte auszudrücken.
Punktacja: Stanowisko (1 pkt) + przykłady sensowne i zbędne (1 pkt) + poprawna argumentacja (1 pkt). Razem 3 pkt.

10. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Bei der Komposition werden zwei oder mehr Wörter zu einem neuen zusammengesetzt; das Genus richtet sich nach dem Grundwort. Beispiele: die Waldlichtung (Natur) – 'Wir ruhten auf einer Waldlichtung.' / der Schulranzen (Schule) – 'Ich packe meinen Schulranzen jeden Morgen.' / der Kühlschrank (Alltag) – 'Im Kühlschrank ist noch Milch.'
Punktacja: K1: korrekte Erklärung (Bestimmungswort + Grundwort, Genus des Grundworts) (1 pkt). K2: 3 sinnvolle Komposita aus verschiedenen Bereichen (1 pkt). K3: 3 grammatisch korrekte Sätze (1 pkt). 3 pkt.

Grupa B

1. (1 pkt) **D**

2. (1 pkt) **A, C, D**

3. (4 pkt) **1. F; 2. P; 3. P; 4. P** — po 1 pkt za zdanie

4. (4 pkt) **1–C, 2–A, 3–D, 4–B** — po 1 pkt za parę

5. (4 pkt) **1–D, 2–A, 3–C, 4–B** — po 1 pkt za parę

6. (2 pkt) **(1) Lehrer; (2) Fahrer** — po 1 pkt za lukę

7. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: (a) Geschwindigkeit + s + Begrenzung = ograniczenie prędkości (Fugen-s). (b) Umwelt + Verschmutzung = zanieczyszczenie środowiska. (c) Sehen + s + Würdigkeit = godny zobaczenia, atrakcja turystyczna (Fugen-s).
Punktacja: Poprawny rozkład na części (1 pkt) + poprawne znaczenie każdego złożenia (1 pkt) + identyfikacja Fugenzeichen (1 pkt). Razem 3 pkt.

8. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: (a) kommen = przychodzić, bekommen = otrzymywać, ankommen = przybyć/dotrzeć, mitkommen = iść razem. (b) stehen = stać, verstehen = rozumieć, bestehen = zdać (egzamin) / istnieć, entstehen = powstawać / tworzyć się.
Punktacja: Poprawne znaczenia 4 wariantów (a) (1 pkt) + 4 wariantów (b) (1 pkt) + poprawny niemiecki (1 pkt). Razem 3 pkt.

9. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Komposition (złożenia): Haustür (Haus+Tür), Schwarzbrot (schwarz+Brot) — dwa samodzielne słowa tworzą jedno nowe. Derivation (derywacja): Schönheit (schön+-heit), unfreundlich (un-+freundlich) — dodanie przedrostka lub przyrostka. Konversion (konwersja): das Lesen (lesen→Nomen), der Lauf (laufen→Nomen) — zmiana kategorii bez zmiany formy.
Punktacja: 3 typy poprawnie wyjaśnione (1 pkt) + 6 przykładów (1 pkt) + poprawne definicje (1 pkt). Razem 3 pkt.

10. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: 'Die Arbeit' → 'arbeitslos'. Beispiel: Nach der Schließung der Fabrik wurden viele Menschen arbeitslos.
Punktacja: 1 pkt za poprawnie utworzony przymiotnik 'arbeitslos'. 2 pkt za poprawnie zbudowane zdanie z tym przymiotnikiem (poprawna forma gramatyczna i sensowny kontekst). Łącznie 3 pkt.

Skala ocen (orientacyjna, 28 pkt w każdej grupie)

bardzo dobry (5)	26–28 pkt
dobry (4)	21–25 pkt
dostateczny (3)	14–20 pkt
dopuszczający (2)	9–13 pkt
niedostateczny (1)	0–8 pkt

Progi: 90%, 75%, 50%, 30%. Progi w Twojej szkole mogą być inne. W zadaniach otwartych uznaj każdą odpowiedź poprawną merytorycznie, także sformułowaną inaczej niż przykład.

Ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: **matury-online.pl/sprawdzian/niemiecki/slowotworstwo**. Nauczyciele i korepetytorzy ułożą własną kartę z banku ponad 20 tys. zadań: **matury-online.pl/dla-korepetytorow**.